

DELA VSKA POLITIKA

Uredništvo in uprava:

Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana VII, Zadržni dom — Celje, Delavska
zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Del. dom.
Rokopisi se ne vračajo. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno 10 Din, za ino-
zemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene
delavstva ter nameščenec, stane vsaka beseda 50 para. De-
bela tiskana beseda stane Din 1.—. Malih oglasov trgovskega
značaja, stane beseda Din 1.—. V oglašnem delu stane pe-
titna enostolpna vrsta D. 1.50. Pri večjem številu objav popust.
Čekovni račun: 14.335. — Reklamacije se ne frankirajo.

Štev. 52.

Sreda, 1. julija 1931.

Leto VI.

Pričetek novih do- godkov.

Ogromni uspehi mirovne politike
angleške delavske vlade za svetovni
mir.

Razvoj na svetu se ne da usta-
viti. Pravkar sta se zgodila dva ne-
običajno važna dogodka, ki bosta
imela velik pomen za mir in na-
daljnji mirni razvitek na Balkanu,
v Evropi in na vsem svetu. Ta do-
godka sta izvedene volitve v Bolga-
riji in inicijativa Severne Amerike
glede odložitve plačevanja vojnih
dolgov.

V Bolgariji je bil po prevratu
1918 uveden čvrst demokratični re-
žim z vlado kmetiške stranke. Re-
žim stare Bolgarije, okičen z vlada-
vino kralja Ferdinanda in njegove
privatne vojske, pod komando ma-
cedonskega revolucionarnega ko-
miteja, je bil zrušen. Ferdinand je
zbežal iz Bolgarije in njegovi ne-
posredni sodelavci, katerih politika
je delovala za uničenje solidarnosti
med balkanskimi narodi in za raz-
bitje zveze med njimi, so se popol-
noma umaknili. Pod vtiskom bliž-
nje boljševiške Rusije je napravila
kmetiška demokracija v Sofiji vr-
sto pogrešk proti mestni kul-
turi. Toda nedvomno je bila to ve-
lika in znamenita preizkušnja v
zgodovini Balkana, ko se je hotelo
z ogromnim naporom organiziranih
kmetiških množic rešiti notranji go-
spodarski razvoj, izključujoč veliki
zasebni kapital z uvedbo splošnega
kmetiškega združništva. V zunanjih
odnošajih pa je ta režim iskal mir s
sosedmi, odbijajoč vse ponudbe ino-
zemstva za vojno zvezo in
pripravljal popolno jugoslovansko
zedinjenje. Toda žal, prišla je pre-
naglo reakcija. Okoli sina pognane-
ga kralja Ferdinanda se je zbrala
vsa meščanska buržuazija, ki je vi-
dela zase nevarnost v kmetiški vla-
di; zbralo se je okoli njega vse sta-
ro uradništvo, vsi stari generali, ki
so vodili Bolgarijo iz poraza v po-
raz; pridružil se je macedonski ko-
mite s svojimi oboroženimi tolpani.
Operti na inozemstvo so napravili
zarotniki protirevolucijo, v ka-
teri ni bil samo ubit voditelj kmeti-
škega gibanja Stambolijski, marveč
je bilo pomorjenih več desetisoč
bolgarskih državljanov, in nad Bolga-
rijo pa je bil uveden režim terora,
ki je trajal nad sedem let. V
vsem tem času je bila Bolgarija v
mednarodnih odnošajih navadna
dekla neke inozemske države in
nje vratolomne politike na Balkanu.

Končno je bolgarski narod dobil
možnost, da se je uprl režimu in te-
rorju, ki sta ga predstavljala Can-
kov in Ljapčev. Prav redek je po-
jav v kmetiških deželah, da ostane
vlada v manjšini pri volitvah. Po
svoji naravi in po svojem stanovit-
nem gospodarskem položaju, je kmet
vedno miren in politično neuporen.
Nujno je, da je njegov materijalni
položaj slabši in njegovo pojmo-
vanje občutno žaljeno, da kmet ne
ha biti opora oblasti in nastopi od-
ločno kot opozicija. To se je, na pr-
tokrat zgodilo v Bolgariji. Kljub svo-
jemu silnemu teroru je vlada ostala
v poraženi manjšini. Ni ji uspelo ni-
ti, da bi dobila tretjino mandatov.
Ta poraz je tako velik in tako glo-
bok, da je podaljšanje današnjega
režima absolutno nemogoče. V no-
vem parlamentu — resnica je —
kmeti (zemljoradniki) ne tvorijo ve-
čine, ali so tako močna stranka, da
brez njih ne bo mogoče vladati. Zla-
sti ne bo mogoče vladati proti njim.

V Španiji je zmagala republika

Socijalisti so si priborili 130 mandatov. — Miren potek volitev so motili
monarhisti in komunisti.

V nedeljo, dne 28. junija, so se
vršile volitve v špansko ustavotvor-
no skupščino. Republikanci so zma-
gali na celi črti. Socijalisti so dobili
130 mandatov in bodo najjačja sku-
pina v parlamentu. Kmetška repub-
likanska stranka je dobila 100 man-
datov, radikali 80, levičarski radi-
kalni socijalisti 60, katalonski avto-
nomisti 42. — Socijalisti so dobili
večino skoro v vseh mestih.

Volitve so potekle v splošnem
mirno; ponekod zaznamujejo nemi-
re, ki so zahtevali okoli 10 človeških
žrtev. Povzročili so te nemire mon-
arhisti in komunisti, ki so bili pri teh
volitvah popolnoma poraženi.

Volitve v Španiji.

Potek španskih volitev.

Volitve v Španiji so važen do-
godek v razvoju stare Španije.
Dolga stoletja je ječala Španija
pod strogo klerikalnim vpli-
vom, ki ni imel interesa, da bi kul-
turno dvignil široke množice nara-
da. Značilno za kulturno delo v Špa-
niji je, da je bilo celo v glavnem
mestu Madridu 40.000 otrok brez
šolskega pouka. Več kot polovica
otrok v glavnem mestu ni posečalo
šol, ker jih ni bilo in ker ni bilo uč-
teljev. Tako je bilo v glavnem mestu
Španije; kako je šele bilo po deželi,
po veleposestih, to si lahko mislimo.
Bikoborbe so prirejali narodu. To je
bila kultura.

V nedeljo so volili v tej nesrečni
Španiji ustavotvorno skupščino, ki
šteje 450 poslancev. Na 50.000 pre-
bivalcev pride en poslanec.

Volilni teror na Madžarskem.

V 174 volilnih okrajih z javnim
glasovanjem, v katerih so se vršile
volitve 28. junija, je bilo zasedenih
161 mandatov; v 13 okrajih hodo
potrebne ožje volitve. — Vladni blok
je dobil 148 poslancev, ostale man-

Nadejamo se, da se bodo poizkusi
izjalovili, ki so se pojavili s ciljem,
da iz opozicionalne koalicije odr-
gajo mešč. stranke ter jih priteg-
nejo v zajedničo za sestavo vlade z
dosedanjo večino, in če bi se to tudi
zgodilo, tedaj bi bila to samo pri-
prava za novi in popolni triumf de-
mokracije v Bolgariji, ki bi končno
prelomil z vsemi nosilci današnjega
režima. Vsekakor zmagala opozicija
v Bolgariji pomeni obsodbo današ-
njega šarenja s fašizmom, znači
ojačanje težnje bolgarskega naroda
po miru s sosedi, znači korak k
ustvarjanju bližnjega edinstva nara-
dov na Balkanu. In ta razvoj znat-
no podpirata in z vidnim uspehom
obe delavski stranki, kar nas tudi
veseli.

Še večjega pomena pa je pred-
log predsednika severo-ameriške
unije, da naj se za leto dni odloži
plačevanje vojnih dolgov, ki jih
plačuje Nemčija zaveznikom, zave-
zniki pa Ameriki. Naj velja ta odlo-
žitev samo za leto dni, bi se že sa-
mo v tem letu plačalo Ameriki
okoli 25 milijard dinarjev manj in
bi se s tem položaj jako olajšal. In,
ako je enkrat to vprašanje postav-
ljeno na dnevni red, tedaj to vpra-
šanje ne more biti rešeno na druga-
čen način, kakor s trajnim razve-
lavljenjem vseh vojnih dolgov, s čim-
er bi se odpravila ogromna zapre-

Volilni boj se je razvil do izredne
intenzivnosti, ker so se vsi svobodo-
miselni elementi pod novim reži-
mom oddahnili od pritiska dolgolet-
ne more. Nasprotno časopisje je z
nado na reakcijo poročalo, kako ve-
lika anarhija vlada v političnem
življenju sedaj na Španskem, dasi je
naravno, da bo španski narod znal
ceniti, v kolikor se politično ude-
stvuje, veliko pridobitev v obliki re-
publikanske svobode.

Težje bo vprašanje, ki se bo ob-
ravnavalo v konstituenti, kako naj
se organizira republika: ali naj bo
centralistična ali federativna. Toda
tudi to vprašanje izgublja na aktu-
alnosti, ker Španci dobro vedo, da
se v tem važnem trenutku ne smejo
mnogo igrati s svojo usodo.

Vladne republikanske stranke so
zaradi sigurnosti republikanskega
volilnega uspeha marsikje nastopale
na skupnih volilnih listah.

Udeležila se je volitev tudi social-
nodemokratska stranka pod vod-
stvom ministrov Indelecio Prieta in
de los Riosa. Najmočnejša organiza-
cija v Španiji je pa splošna strokov-
na zveza, ki sicer ni politična, ven-
dar pa jako levičarska, ter je ne-
dvomno jako vplivala na republi-
kanski potek volitev v konstituento.

Predsednik bodoče španske vlade?

Pri izprembe španske vlade
ob ugodnem izidu volitev postane
predsednik vlade sedanji zunanji
minister Lerroux, ki bi se naslanjal
na levičarske stranke, predvsem na
socijaliste.

date si je priborila opozicija. Soci-
jalni demokrati so v nekaterih okra-
jih z javnim glasovanjem postavili
samo takozvane števrne kandidate.
— Volitve se nadaljujejo.

ka, ki preprečuje pravilne gospodar-
ske odnose v izmenjavi blaga med
kapitalističnimi državami in drža-
vami dolžnicami ter s tem ovira
možnost razvitka. Z druge strani je
Amerika primorana, da vprašanje
vojnih dolgov veže z vprašanjem
omejitve oboroževanja. Omejitev
oboroževanja je zopet tesno spoje-
na z zagotovitvijo miru, ob garan-
cijah, da se proti napadalcem in iz-
zivačem vojne, ki ne bi hoteli spre-
jeti razsodišča ali se mu ne hoteli
podvreči, napravi velika svetovna
koalicija. Taka sigurnost v Evropi
ni mogoča brez aktivne udeležbe
Amerike s ciljem zajamčenega
evropskega miru. Tako so Ameriko
prisilile razmere, da se vmešava v
evropske odnose. Omejitev oboro-
ževanja pa prinese temeljite politič-
ne posledice, omogoči znaten napre-
dek socialističnih strank in poveča
značaj in vpliv delavskega razreda
v vseh državah.

Seveda smo šele na pričetku no-
vih dogodkov. Ali važno je, da se
dogodki bližajo. Istotako je važno,
da je središče vsega tega delovanja
v Londonu in da angleška delavska
vlada, čeprav nima parlamentarne
večine, doseže take uspehe, da se
nje delovanje v teku zadnjih dveh
let bolj in bolj označuje kot največji
dogodki v povojni svetovni zgodovini.
Dr. Živko Topalović.

Monopol za žito in moko.

Zakon o izvozu in uvozu pšenice,
rži in pšenične moke.

Dne 5. julija stopi v veljavo za-
kon, ki določa, da je izvoz in uvoz
vseh vrst pšenice, rži in pšenične
moke izključna pravica države. Dr-
žava vrši ta posel po svojih organi-
zacijah ali ustanovah.

Zakon pa v zmislu mednarodnih
pogodb glede obmejnega prometa ne
velja za žito in moko, ki se prevaža
skozi državo (tranzit).

Uradno pojasnilo utemeljuje za-
kon s tem, da hoče država interve-
nirati, da se ohrani cena. Zato je
dobila izvozna družba pooblastilo,
da bo, bodisi neposredno ali pa pre-
ko kmetijskih združenj ali kakorkoli
drugače v vsakem času počenši s 5.
julijem t. l. kupovala količine pšeni-
ce, ki bodo na prodaj, in sicer naj-
manj po 160 Din pšenico povprečne
kakovosti, natovorjeno v vagone, s
primerno višjo ceno pa na vlačilcih.

Ta zakon je bil izdan, ker so raz-
like v cenah med domačimi in tuji-
mi pridelki in ker se cene preveč iz-
preminjajo v mednarodnem prometu.

V zadnjem času je delalo konku-
renco našemu žitu ameriškansko in
rusko žito. Sredstva za monopolno
trgovino da država na razpolago.

Francoska zbornica za Hooverjev predlog

Francoski socijalisti omogočajo
sprejem Hooverjevega predloga.

V francoski zbornici se je raz-
pravljalo dne 26. m. m. o Hooverje-
vem predlogu glede enoletnega mo-
ratorija za plačevanje vojnih dol-
gov. Vlada je izjavila, da je v intere-
su Francije, da sprejme Hooverjev
predlog ter da skuša priti do sode-
lovanja z Nemčijo. Nemčija se na-
haja v težkem položaju.

Poslanec Fougere je stavil pred-
log za zaupnico vladi v teh vpraša-
njih. Zaupnica je bila sprejeta s 386
glasovi; za nezaupnico je glasovalo
189 poslancev.

Za zaupnico so glasovali tudi
francoski socijalisti v sporazumu z
nemško socialnodemokratsko
stranko in angleško delavsko stran-
ko.

Bolgarska vojska proti diktaturi.

Nov fašistični neuspeh.

V političnih krogih se je te dni
govorilo v Bolgariji, da je obstojal
namen, preprečiti sestavo vlade iz
narodnega bloka, ki je pri volitvah
zmagal, s pomočjo vojske. Organi-
zatorji te akcije proti novemu par-
lamentu so poslali ministra Smilova
k vojnemu ministru Kisjovu s pozi-
vom, da nastopi z vojsko proti se-
stavi nove vlade iz zastopnikov na-
rodnega bloka, zlasti proti udeležbi
agrarcev v vladi. General Kisjov je
tako akcijo odklonil. V svojem od-
govoru je rekel vojni minister Smi-
lovu, da vojska nima služiti poli-
tičnim strankam, marveč je nje na-
loga, da skrbi za notranjo in zuna-
njo varnost dežele. Ta varnost in
javni mir nista zaradi izida volitev
v sobranje prav nič motena in je
potrebno, da se izid volitev spoštu-
je.

Zbirajte za tisk. sklad!

K likvidaciji svetovne vojne?

Mednarodna razbremenitev obveznosti.

Nemški kancler Brüning in zunanji minister dr. Curtius sta bila na Angleškem. Povabila sta ju Macdonald in Henderson, z namenom, da jima poročata o položaju Nemčije ter da se posvetujeta z njima o eventualni sporazumni akciji, ki naj bi premostila ogromne težkoče zlasti mednarodno. Brüning in dr. Curtius sta zadovoljna z obiskom ter izjavljata, da je dosežena nova sicer težka pot k ureditvi razmer.

Glede vojnih dolgov je tudi v Zedinjenih državah zavel rahlejši veter. Tam so izdelali nov načrt za omiljenje svetovne depresije, in sicer se to more zgoditi z razoroževanjem, z znižanjem reparacij in meddržavnih dolgov.

Predsednik Hoover se še ni definitivno odločil, ker hoče prej vplivati na parlament in javno mnenje v tem smislu. Svari pa Nemčijo, naj nikar ne ukrepa ničesar, dokler bodo Zedinjene države pripravljene na tako mednarodno akcijo.

Zedinjene države pošljejo v Evropo državnega tajnika Stimsona, da preštudira gospodarski položaj v Evropi. Stimson pride v Evropo meseca avgusta.

Nasprotno sta pa tudi Macdonald in Henderson obljubila, da obiščeta Berlin že meseca julija. Angleška delavska vlada je s to akcijo uvedla novo mednarodno intervencijo, ki naj sukcesivno ozdravi težko gospodarsko krizo ter obenem pospešuje razorožitev in mednarodni sporazum. Akcija angleške delavske vlade je jako posrečena, ker ne vzbuja pri drugih državah nezaupanja, marveč jo važnejše države odobravajo.

Angleška vlada o razgovoru v Cherqueru ni dala pojasnil. Listi pa poročajo, da so bila naslednja načela: 1. revizija Youngovega načrta se še ne uvede. 2. Nemčiji pa se olajša težki položaj s tem, da se ji dovoli moratorij za pogojna reparacijska poročila na tri leta. To se naj doseže tako, da se ta del reparacij zniža za 50 milijonov funtov. Če bi Nemčija res potrebovala moratorij, potem bi ga v enaki meri potrebovala Velika Britanija. To se utegne izvesti na dva načina: 1. S počasnejšo amortizacijo notranjega ameriškega dolga med moratorijem in 2. z najetjem notranjega posojila, za katero bi jamčili Nemčija in reparacijski upniki.

V Washingtonu se zaenkrat ne podvzame oficielnih korakov.

Valentin Katajev:

Rojaka.

(Konec.)

»Hudiča, kako grizejo! Samo zato ne maram Minske gubernije, ker so tam v vsaki špranji stenice.«

Pokleknil je, skrbno izvlekel iz žepa prešitih hlač mastno škatlico, prižgal vžigalico in pričel voditi plamen ob steni.

»Ali spet sežišga stenice?« ga je vprašal vojniki s tvori.

»Zakaj jih neki ne bi, prekletih, saj me bodo vsega požrle.«

»Glej, da bajte ne zapališ.«

Za trenutek so pomolčali.

»Nič se ne boj!«

»Kaj bi govoril, ženske me ljubijo in mir besedi,« je dejal ordonanc. »Zakaj, tega ne vem. Prav nobena se mi še ni upirala. Bogme, da ne. Ko sem bil preteklo leto na dopustu, se jih nisem mogel iznebiti. Pokvarjene babe!«

»Da, da, to je res,« je dejal požigalec stenic. »Pokvarjene so, sami vemo. Mož ni doma.«

»Kaj naj pa tudi počnejo drugega?« je jezno rekel vojniki s tvori. »Mož je daleč, v okopih. Težko je živeti brez moža. Naše življenje je res pasje. Če izvem, da se moja žena vlačí, jo ubijem, pri moji veri, ubijem jo.«

»Nak, ne boš je ubil,« je dejal ordonanc. »Rajši poslušaj. Ko sem bil na dopustu, se mi je to-le pripetilo.

Doma in po svetu.

Papež o kapitalizmu in proti socializmu. (Odlomek iz članka A. H. v glasilu avstrijske strokovne zveze.) Ob bodočem jubileju okrožnice »De rerum novarum« bo papež izdal zopet drugo okrožnico o za vse važnih vprašanjih. Toda socializma ne bo več tako ostro pobijal, kakor je to napravil v okrožnici »Quadragesimo anno«. Ob prihodnjem jubileju bo delavstvo že zopet bolj napredovalo in bo njega moč napram podjetnikom znatno bolj izgrajena. V prepiru med kapitalizmom in fevdalizmom je bila cerkev na strani fevdalizma; v prepiru med socializmom in kapitalizmom je cerkev na strani kapitalizma. Znala se je redno prilagoditi razmeram; v bodočnosti se bo tudi temu privadila, da je socializem sila, ki se je ne da odpraviti. Kar še danes obsoja, bo jutri proslavljala. Delavske zastave bo nekoč blagoslavljala. Danes še blagoslavlja fašistične zastave.

Važno za davkoplačevalce. V smislu čl. 148 zakona o neposrednih davkih se daje na znanje, da dospe dne 1. julija 1931 v plačilo III. četrtletni obrok za zgradarino, pridobnino, rentnino in družbeni davek ter se mora plačati najkasneje do 16. avgusta 1931. Tega dne tudi dospe v plačilo in se mora plačati polovica celoletne zemljarine. Davkoplačevalci se opozarjajo, da naj ne zaostajajo s plačilom davkov, sicer bodo morali plačati od celega zaostalega zneska zamudne obresti in stroške prisilne izterjave, ki se mora brezobzirno uvesti proti vsem zamudnikom.

Ljubljanski tramvaj. V soboto je bila otvorena nova tramvajska proga od glavne pošte na Vič-Glince. Ljubljanci so tudi to progo temeljito preizkusili in se prevažali na Glince in nazaj v Ljubljano.

Komunistične celice v ogrski armadi. Budimpeštanska policija je prišla na sled na široko razpredeni organizaciji, ki je imela glavni namen, v ogrski armadi ustanovljati komunistične celice.

Nacijonalistična študentarija na Dunaju je skušala še v četrtek razgrajati po mestnih ulicah v okolici univerze, a policija je vendar postala konsekvantna in je brez pardona s pendreki napravila mir. K temu so pripomogli številni protesti, ki jih je notranje ministrstvo prejelo od raznih korporacij, ki se čutijo oškodovane po divjanju mlečnozobih nacijonalističnih študentov, ki trošijo svoje energije mesto pri knjigah, na ulicah, k čemur jim dajejo potuho njihovi nič bolj pametni nacijonalistični profesorji. Med drugimi je protestiral proti divjaštvu nacijskih študentov gremij dunajskih kavarnarjev, ki je zagrozil, da bo v slu-

Čisto po pravici bom povedal. Ženske so se kar trle okoli mene, toda takih žensk mi ni mar. Jaz hočem žensko, ki je mlada, mehka. Pri nas živi taka, nekega vojnika žena je. Tretja bajta na koncu vasi. Daša ji je ime. Prav za prav, Darja. Poštena ženska je. Lotil sem se je, pa nisem nič opravil. Še poslušati me ni hotela. Poizkusil sem s silo — ni šlo. Mislil sem si, Jegor ji je zmešal glavo. Kako tudi ne bi, saj je pri topničarjih. Vse sem poizkušal, vsak dan sem bil pri njej, toda — nič. »Spät pridem k tebi«, sem ji dejal. Ona pa je sedela bleda kakor ta-le pečka. Da bi se vsaj nasmešnila, toda tudi tega ni bilo. Trebalo je kako tako narediti, da se mi ljudje ne bi smejali. Nič in nič. Končno pa je, pomislite, sama prišla k meni. »Brez moža ne morem več strpeti,« pravi. In zraven joka, ker moža že dve leti ni domov. Jaz sem jo seveda nežno poljubil, jo prijel za roko in to in ono. Prav do konca dopusta sem živel z njo kakor z ženo. Kadar sem prišel prenočevat k njej, mi je takoj pričela sezuvati škornje in se vsa tresla. Čudno! Povsod je hodila z menoj kakor psiček. Tako poslušna in dobra ženska je bila. Če je prišel k njej kdo drug, ni nič opravil. Meni pa se ni upirala. Mene ženske ljubijo, da, prav zares.«

»Iz katere gubernije pa prav za prav si?« je sumljivo vprašal vojniki s tvori.

čaju, če policija ne stori svoje dolžnosti, posegel po samopomoči, dalje izraelska verska občina, zveza socijalističnih akademikov itd.

Film »Im Westen nichts Neues«, ki je zadnji čas v Nemčiji dovoljen za predavanje v krogu članstva posameznih organizacij, je v Avstriji na tozadeven protest ponovno prepovedan.

Zniževanje mezd je potrebno, ker je kriza. Dessauska plinska družba je razdelila 9 odstotkov dividende in osim upravnim odbornikom po 38.000 mark (okoli 500.000 Din), ki imajo nedvomno še posebno plačo. — Pivovarniška družba in banka Gebr. Arnold, Dresden-Berlin, je izplačala 11 odstotkov dividende. To je zlasti pomembno, ker se nemška industrija tepe za privatiziranje raznih občinskih podjetij, ki baje odjedajo gospodarske dohode privatnikom. To pa niso edina podjetja, ki izkazujejo lepe dobičke. Kričanje o absolutno slabem prospevanju gospodarstva je vsaj pretirano in kolikor ni pretirano, plačuje stroške delavstvo z — nezaposlenostjo.

Nemški ministri so povabljeni v Pariz. Po zgledu angleške delavske vlade je sedaj tudi francoska vlada povabila nemške vodilne ministre v Pariz na prijateljski razgovor o evropski gospodarski situaciji in o načinu, kako pomagati Nemčiji iz obupnega gospodarskega položaja. Konkreten predlog ameriškega predsednika Hooverja, da se priskoči Nemčiji na pomoč v obliki splošnega moratorija, je končno vendar tudi omajal konservativno in trdovratno Francijo.

Načrti nemških komunistov. Nemški komunistični poslanec Viljem Pick je imel v Leningradu govor, v katerem je trdil, da je meščanska vojna v Nemčiji že davno pričela in da se komunistična stranka resno trudi, da bi si pridobila simpatije delavskega razreda in bila v stanu proglasiti boljševiško diktaturo. — Pick napoveduje za bodočo zimo bitke z meščanskimi strankami, pri katerih se bo z vsemi sredstvi skušalo, da se vrže meščanski režim. V Rusiji se da veliko radikalnejše govoriti kot pa v Evropi delati. Ko bi evropski komunistični voditelji le malo manj govorili.

All si že dobil novega naročnika za „Delavsko politiko“, smatraj to za svojo dolžnost!

»Iz Herzenske, iz Ananjevskega okraja. Ali sva mogoče rojaka?«

»Ne, jaz sem iz Tavrijske.«

»Da, sijajna ženska je bila Daša. Z eno besedo, čaj in mleko. Kar težko mi je, kadar se spomnim nanjo.«

Nastopila je precej dolga tišina.

»Iz katere vasi pa ste?« je mahoma s slabim glasom vprašal omotani.

Vsi so se obrnili k njemu. Iz temnega kota se je svetilo njegovo pozorno oko.

»Iz Nikolajevske, iz Ananjevskega okraja. Saj sva rojaka?«

»Rojaka«, je odgovoril omotani.

»Jaz sem tudi iz Nikolajevske.«

»Al« je oživel ordonanc. »Potem Dašo prav gotovo poznate!«

»Poznam,« je oni komaj slišno izpregovoril. »Moja žena je. Žena, da. Potemtakem sva res rojaka.«

Postalo je tako tiho, da je bilo slišati grmenje topov na položajih, osem vrst odtod. Vojnik s tvori je zakašljaj.

»Žejen sem,« je zašepetal omotani.

Spet ga je pričela tresti mrzlina. Bilo mu je hladno in težko. Najrajši bi ničesar ne slišal, ničesar videl in ne čutil vročine, ki mu je palila oči in sence. Zdelo se mu je, da ni ne vojne, ne bolnice in ne ščetinastega vojnika, da je doma v izbi in da je vse to le strašen sen.

(Iz ruščine prevedel B. Z.)

Strokovna internacionala v Berlinu.

Strokovna internacionala se seli iz Amsterdama.

Z dnem 1. julija t. l. se preseli Mednarodna strokovna zveza iz Amsterdama v Berlin. Novi naslov ISS je: Internationaler Gewerkschaftsbund, Berlin SO. 16, Köpenickerstrasse 113.

Hooverov predlog in ameriške borze.

Tečaji vrednostnih papirjev so narasli za 7 milijard dolarjev.

Odkar je Hoover objavil svoj načrt o moratoriju glede plačevanja vojnih dolgov, so narasli vrednostni papirji za 7 milijard dolarjev (okoli 400 milijard dinarjev), kar pomeni, da je načrt trgovsko dobro zasnovan.

Razvoj španske socijalistične stranke.

Socijalističen list v Madridu.

Španska socijalistična stranka je sklenila, da začne izdajati v Madridu svoj lastni list. Tiskovni sklad 1.100.000 pezet so zbrali tako, da plača vsak član po 3 pezete.

Tudi katoliške organizacije prirejajo na Nemškem korporativne posete kino-predstav »Im Westen nichts Neues«, kar jim nacijonalisti zelo zamerijo. Na psovanje nacijonalističnega tiska odgovarja katoliška »Germania«: »5000 katoličanov, ki je včeraj zvečer prisostvovalo predstavi, je molče in globoko presunjeno zrlo prizore, ki ne vsebujejo nikake »skrutitve mrtvih«, ampak so visoka pesem zvestemu tovarištvu sredi nečlovečnosti vojne.«

Razračunavanje stavkujočih s škarjami. V Thornu na Poljskem je v tamošnji klobučarski industriji izbruhnila stavka. Med stavkujočimi in stavkokazi je prišlo zadnje sredo do ljutih razračunavanj, pri katerih so se posluževali velikih škarj, ki jih rabijo pri svojem delu. Mnogo delavcev je zadobilo težke poškodbe in so jih morali oddati v bolnico. En delavec je bil s škarjami zaboden naravnost v srce.

Kako rešuje poljski zlahčič brezposelno vprašanje. Veleposestnik Sigmund Chodzinski si je zamislil rešitev delavske bede na ta-le originalen način: Šel je v neko banko ter izmenjal večjo vsoto dolarjev za srebrni denar. Ko se je peljal nazaj grede z avtom mimo večje skupine brezposelnih delavcev, je pričel trošiti iz avtomobila srebrnjake po pet zlotov med delavce. Seveda je nastal med temi hud boj za denar. Nazadnje so delavci navalili na avtomobil, vendar jih je odgnala policija. Graščak je seveda z naslodo opazoval revne delavce, ki so se v prahu valjali in iskali srebrnjake. Če to ni zasmehovanje delavske revščine, kaj naj bi sicer bilo.

Pogodba med Litvansko in Sovjetsko vlado, ki vsebuje medsebojno obveznost nevtralitete v slučaju vojne in ki je bila sklenjena leta 1926, je bila te dni od obeh držav ponovno ratificirana za nadaljnih pet let.

Pen-Klubi za mirovno politiko. V Haagu se vrši kongres mednarodnih Pen-Klubov (organizacije književnikov), ki se je v splošnem izrekel za podpiranje gibanja za evropski mir. Francoska, nemška in poljska delegacija so se zedinile k sledeči skupni resoluciji: »Francoska, nemška in poljska delegacija mednarodnih pen-klubov protestirajo proti vsaki politiki, ki bi mogla dovesti do vojne!«

Bombe v Italiji. V soboto zjutraj je v Genui na raznih krajih mesta eksplodiralo nič manj ko 35 bomb, ki pa niso napravile veliko škode. Gre najbrž za politično demonstracijo.

Monstreproces v Italiji. V Palermu se je pretečeni teden vršila sodna obravnava proti obširni zločin-

Naročniki, pozor!

Današnji številki smo priložili pošne položnice ter prosimo vse one p. n. naročnike, ki so v zaostanku z naročnino, da isto nemudoma poravnajo, ker le na ta način bomo v stanu, naš list vzdrževati in ga tudi redno dostavljati. — Vse one pa, ki so naročnino že poravnali, prosimo, da si pošne položnice shranijo in jih uporabijo prihodnjič. — Uprava.

ski organizaciji, kakor jih malo pozna kriminalna zgodovina. Gre za organizirano zločinsko družbo s 213 člani, ki se je sistematično bavila z ropi, umori in izsiljevanji. Obtožnica se glasi na 43 umorov, 26 poskusov umora, 21 izsiljenj in na veliko, nedoločeno število roparskih napadov in tatvin. Družba je prevzela tudi izvedbo neke krvne osvete, ki je zahtevala dosedaj pet smrtnih žrtev. Vsega je bilo v tej obravnavi zaslišanih 1300 prič, na porotnike je bilo stavljeno 300 vprašanj, čitanje obsodbe je trajalo več ur. Dvanajst obtožencev je bilo obsojenih na do smrtne ječe, sedem obtožencev je dobilo prisojenih vsak po 30 let ječe, 110 obtožencev je pa bilo obsojenih na zaporne kazni po 10 do 23 let. Tajna zveza zločincev je celo vrsto let delovala, dokler se ni radi ljubzenskih zaved in ženskih intrig izdala oblastvu.

Španski major Franco, ki je pred revolucijo snoval upor, je tudi proti sedanjemu republikanskemu režimu v prid klerikalcev. Vojaško letalstvo v Tallatu je že pričelo z uporom, ki je bil zatrt. Franco se nahaja v bolnici, ker si je na volilnem shodu zlomil nogo. Vlada ga je aretirala. Izprtje v znak protesta proti povišanju carin. Tekstilni industriji cele Grčije so iz protesta, ker je vlada zvišala uvozne carine na bombaž, izprli vse delavstvo. Ubogo grško delavstvo naj bo torej žoga, katero brcata vlada in delodajalci.

Štrašna požarna panika v kinu. V četrtek, dne 25. junija je nastal med predstavo požar v nekem kinu v Galacu na Rumunskem. Ogenj je nastal v kabini. Operater je na mestu zgorel. Pomočniku se je vnela obleka, vendar se mu je posrečilo priti iz goreče kabine v dvorano med gledalce, ki so ga, ko so ga zagledali, vrgli na tla in mu pogasili gorečo obleko. Med tem je nastopila požarna bramba, ki je udušila požar.

Strele je udarila v ministror dom. Letos so strele posebno hude in ne izbirajo žrtev. Pred kratkim je tudi na Tirolskem razsajala huda nevihta. Pri tej priliki je strela udarila v kmečki dom bivšega avstrijskega poljedelskega ministra Thalerja, ki se je šele pred kratkim izselil v južno Ameriko. Če bi bil ostal doma, kdo ve, če ne bi bil postal žrtev strele.

Svetovna vojna še danes ubija. Pri Mansfeldu na Nemškem je skupina otrok našla na polju granat, s katero se je igrala. Naenkrat je granata eksplodirala in čisto raztrgala dvoje otrok, več je pa težko poškodovanih.

Smrtna avtomobilska nezgoda belgijskega ministra. Bivšega belgijskega ministra za znanost in umetnost, senatorja Bauthiera, je pred nekaj dnevi povozil nek avtomobil. Senator je kmalu nato v bolnici umrl.

Smrtna vožnja z drezino. V Apeninah, na železniški progi med Turinom in Savono, se je skupina progovnih delavcev hotela odpeljati po železniški progi, ki je tukaj zelo strma in vijugasta, z drezino v dolino. Težko obremenjena drezina je pa na strmi progi začela vedno hitreje teči in je ni bilo več mogoče zavreti; z bliskovito brzino je drvela v dolino in na vsakem ovinku je vrgla raz sebe par delavcev in material, ki je bil na njo naložen, dokler ni nazadnje drezina sama zletela v nek prepad. Na ta način se je ubilo pet delavcev, devet je pa ostalo težko poškodovanih.

Roparska morilna in izsiljevalna zadruga z omejeno zavezo. V Palermu je te dni končal proces, ki je

Šole je konec, kam pa sedaj?

Starši so v največjih skrbih, kam z otroki, ko dorasejo šoli. Gospodarstvo je danes v krizi. Pravega gospodarskega življenja ni in negotovo je, kako se bo razvijalo javno življenje pri nas. Industrija vegetira, mala obrt životari, izobraženih, šolanih ljudi je povsod dovolj. Tako tolažbo dobe starši, kadar povprašujejo za svet, kakšnemu poklicu naj bi navrnili svoje otroke.

Kljub temu težkemu vprašanju, se je vendar treba odločiti.

Pri določevanju poklica otroku je treba paziti na več stvari. Predvsem na njegove fizične in psihične lastnosti. Lajik pa to opazovanje težko presoja. Zato je potrebno, da išče sveta najprej pri učitelju, če ni javne posvetovalnice za izbero poklica. V drugi vrsti naj se pa obračajo organizirani delavci do svojih strokovnih organizacij, ki vedno lahko dajo pojasnila, kakšen poklic je bolj priporočljiv, katera stroka je v razvoju.

Pri izberi poklica ne more biti povsem merodajno, za kakšno stroko se otrok navdušuje. Ugaja otroku morda električarstvo, kovaštvo ali katera druga stroka. V vsakem slučaju je treba zadevo presoditi z ozirom na svojstva in nadarjenost otroka. Otrok s slabim spominom, bojazljivi otrok je primeren za drugačne poklice, kakor otrok, ki ima dober spomin in energijo. Izredno nadarjen otrok z dobrim spominom pa spada v šolo. Kakor sem pa že rekel, mora biti to stvar onih ljudi, ki otroka duhovno in fizično poznajo, to so, učitelji in zdravniki.

Glavno načelo vseh delavskih staršev pa bodi, da dajo otrokom čim boljšo šolsko izobrazbo, potem pa jih posvete realni naobrazbi. To je mogoče na dva načina. Otroci s primerno šolsko izobrazbo lahko posejajo obrtne šole in srednje tehniško šolo v Ljubljani. Otroci pa, ki te šole ne morejo obiskovati, naj se posvetijo gotovi stroki, pa naj kot pomočniki obiskujejo strokovne tečaje ali za gotove poklice višje izobraževalne dveletne strokovne tečaje na obrtni srednji šoli.

Pri nas je še vedno premalo strokovno naobraženega naraščaja. Zato imamo toliko tujcev na dobro plačanih mestih. Ni torej zadosti, če se vajelec izuči te ali one stroke. Dolžnost roditeljev in mladega pomočnika samega je, da se praktično in teoretično izpopolni v svoji stroki.

Ne silite pa otrok v srednje šole, če niso prav sposobni za to, ker se ta kasta »študiranih« ljudi preveč množi. Več kot polovica otrok, ki gredo v srednje šole, opeša ali zaradi pomanjkanja sredstev ali zaradi utrujenosti. Vsi ti siromaki so potem po veliki večini na slabšem kakor delavec, ki je več svoje stroke. Na Dumaju je na primer tako veliko število teh »študiranih« ljudi, da se celo doktorji trgajo za policijske službe. Nočem reči s tem, da je policijska služba nečastna, pač pa, da imamo že veliko preobilico ljudi, ki so študirali nepraktične šole, in nihče ne ve, kam z njimi.

Dajmo otrokom temeljito izobrazbo v njim primernih strokah, pa smo storili svojo dolžnost.

trajal nad leto dni. Na zatožni klopi je sedelo 213 članov neke banditske organizacije, ki se je pečala sistematično z izsiljevanjem, ropi in umori v lastni režiji in po naročilu. Obtoženi so bili 43 umorov, 26 poskusnih umorov, 21 izsiljevanj, neštivilnih ropov in tatvin. Največje naročilo, ki ga je družba prejela od svojih klientov, je bil maščevalni umor nad petero osebami. V teku procesa je bilo zaslišanih 1300 prič, porotniki pa so morali odgovoriti na 300 stavljenih vprašanj. 12 obtožencev je bilo obsojenih na dosmrtno ječo, sedem vsak na 30, 110 pa na 10 do 23 let ječe. Ta tajna družba je delovala mnogo let. Naposled so jo izdale ljubosumne ženske, ki so se skregale s svojimi ljubimci, voditelji tolpe.

Čudovito osvežilo za polet!

Kadar je vročina in prah, je kar potrebno, da si umijete glavo z Elida Shampooom. To Vas osveži in Vam ohrani lase lepe in zdrave!

Vsak teden po enkrat si umijte glavo!

ELIDA SHAMPOO

Nacionalistična korupcija na Čehoslovaškem

Na Čehoslovaškem imajo trenutno na dnevnem redu veliko korupcijsko afero, kakršne imajo sicer tudi drugod. Ni to sicer nič novega, nasprotno, gre za to, da se konča grda zadeva, ki ne škoduje Čehoslovaški toliko materijelno, kolikor moralno. Junak dneva je Jurij Striberny, dolgoletni poslanec in poznejši minister narodnosocijalistične stranke. Striberny je v svojem hipernacionalizmu hotel prekašati svoje tovariše in se je pri tem posluževal poleg propagande tudi še bolj izdatnega sredstva, da bi postal popularen. Vehementno je pobijal korupcijo in s tem si je res pridobil veliko zaupanje mase in celo predsedniku Masaryku je v gotovem oziru imponiral. Predsednik republike pa je prvi spoznal nevarnost, da bi se bolezen korupcije, ki jo je Striberny tako vehementno pobijal pri drugih, mogla prijeti njega samega. Zato je predlagal, da se narodnega »borca« gmočno podpre s tem, da se mu nakaže naroden dar v obliki četrte milijona čeških kron ali blizu pol milijona dinarjev. Toda to ni pomagalo, kajti to je bila očitno bagatela za Stribernega. Zato je vseeno začel uganjati silno korupcijo. Zlasti pri dobavih premoaga za železnice. Sedaj so mu baje dokazali, da ni te korupcije uganjal brez vednosti drugih ter samo za svoj žep, ampak tudi za narodno socijalistično stranko, ki je prejela 12 milijonov Kč kot subvencijo. Za železnice se je kupoval premoag najslabše vrste, zaračunaval pa se je za najboljše. Razliko so korupcionisti spravili v žep. Glasilo »Unije« čehoslovaških železničarjev je že pred leti vedelo o tej stvari ter je na to opozorilo javnost, toda zaman. Stribernyja se je ščitilo od vseh strani. Pozneje, in sicer l. 1926 pa so nastale difference med njim ter njegovo stranko, ki ga je končno izključila. Striberny pa je osnoval novo fašistično stranko in zbral pri zadnjih volitvah 70.000 glasov in tri

mandate. Enega od teh je prejel znani Gajda, ki je potem svoj mandat vsled nečednih afer izgubil. Stribernemu pa so končno sedaj še-le — obesili parlamentarno preiskavo na vrat zaradi stvari, ki jih je zagrešil pred sedmimi leti kot minister. Tozadevna komisija je končala svoje delo ter izročila materijal vladi, ki bo najbrž nastopila sodnijsko proti obdolžencu. Striberny se zagovarja s tem, da ga obrekujejo ljudje, ki imajo sami maslo na glavi in da če je kaj zagrešil, tedaj je to storil z vednostjo drugih. Železničarsko glasilo »Unije« naglašja, da je dobilo enkrat vendarle zadoščenje zlasti s tem, da se njegovih člankov iz leta 1924 sedaj poslužujejo tisti ljudje, ki so takrat te članke silno pobijali ter Stribernega branili. Pod ero Stribernega kot železniškega ministra so železničarji, zlasti oni, ki niso trobili v rog »Zemske Jednote narodnih železničarjev« (!), morali prestopiti silne persekucije! Predčasne upokojitve, prestavljanje, redukcije itd. so bile na dnevnem redu. Denunciacije so bujno cvetele. Skratka, kdor ni bil včlanjen pri organizaciji nacionalnih železničarjev, ki so uživali vso protekcijo ministra, ni bil sigen svoje eksistence. In vse to se je smatralo za narodno delo, s katerim se je skušalo maskirati korupcijo. Slučaj Striberny zopet jasno potrjuje, da je vedno sumljivo, če kdo rad povdarja svojo nacionalnost ter patriotizem, kajti za tem navadno tiči nekaj drugega. Škoda in krivice, ki jih je Striberny storil državi in železničarjem, so nepopravljive. Čedne stvari to, kaj ne da?

Če si z naročnino v zaostanku, jo poravnaj takoj! Pomisli, da se morajo delavski listi vzdrževati izključno z lastnimi sredstvi. ---

Maribor.

Že drugič poneverba pri mestnem magistratu. Kakor poročajo časopisi, so te dni odkrili pri mestnem knjigovodstvu poneverbo, ki znaša nad 80.000 Din. Poneverbo je izvršil nek uradnik mestnega knjigovodstva. To je sedaj že druga poneverba, ki so jo odkrili v razdobju dveh mesecev pri mestni občini. Prvi slučaj se je zgodil v mestnem električnem podjetju. Poneverjena vsota je znašala več deset tisoč Din. Značilno je, da svoječasna defraudacija, ki je bila izvršena v mestnem pogrebem zavodu, ni izučila poklicanih kontrolnih organov, da bi bili podvzeli pravočasno potrebne korake in s tem onemogočili nadaljne poneverbe javnega denarja. Takšni slučajji škodujejo ugledu celokupnega uradništva mestnega magistrata, čeravno isto gotovo ni odgovorno za dejanja posameznih individijev. Odgovorni so pa za te slučaje predvsem gospodje na vodilnih mestih, ki imajo nalogo nadzirati denarno poslovanje. Priporočljivo bi bilo, da gotovi višji uradniki, mesto da kontrolirajo razne druge institucije, posvečajo več pažnje institucijam, kjer so sami nastavljeni in poklicani vršiti kontrolo.

Kongres profesorskega društva. Letošnji kongres profesorskega društva se bo vršil od 6. do 8. julija t. l. v Mariboru.

Občni zbor zadruge »Delavski dom« v Mariboru. Minuli četrtek se je vršil v društvenem lokalu na Frankopanovi cesti št. 1 prvi redni občni zbor zadruge »Delavski dom«, ki je bil dobro obiskan. Po prečitani zapisnika ustanovnega občnega zbora je predsednik s. Jelen poročal o društvenem delovanju v minulemu letu. Zadruzi se je posrečilo izvesti nakup lastne hiše in velike stavbene parcele, ki meri 1296 m². Z nakupom te nepremičnine, ki leži na vogalu Ruške in Frankopanove ceste, si je pridobilo mariborsko delavstvo zopet svoj sicer zaenkrat še skromen, toda lasten dom in ima možnost, da bo sčasoma lahko zgradilo na kupljenem stavbišču stavbo, ki bo odgovarjala društvenim potrebam in ki bo lahko v ponos mariborskemu proletarijatu. Takoj po nakupu te posesti je zadruga adaptirala nekatere prostore v hiši in jih preuredila za društvene pisarne, kjer so začasno dobile najbolj potrebne organizacije in društva društvene lokale, del vrta pa se je oddal delavskemu otroškemu društvu »Detoljub« za igrišče. Po predložitvi računskega zaključka za leto 1930 se je razvila stvarna debata, v katero je posegle več članov, nato pa je bila podeljena od predsednika nadzorstva s. Strnada predlagana razrešnica staremu odboru. Društvenemu blagajniku s. Pelikanu pa je bilo izrečeno še posebno priznanje za vzorno vodenje blagajniških poslov. K točki 6 dnevnega reda je v imenu odbora poročal podpredsednik zadruge s. Eržen o smernicah za bodoče delo, ki je v lepem in stvarnem govoru prikazal, kaj vse zmore delavstvo z združenimi močmi, kar pričajo številni lepi delavski domovi v drugih krajih, zlasti pa v inozemstvu. Sklenilo se je, da se bo v bodočem posvetilo vse sile pridobivanju novih zadržanih članov in bodo v to svrhu pritegnjeni v širši odbor še zapniki iz raznih obratov. Pri volitvah novega odbora so bili ponovno izvoljeni v načelstvo: za predsednika s. Jelen, podpreds. s. Eržen, blagajnika s. Pelikan, zapisnikarja

s. Čeh in za odbornika ss. Bibič in Gradišnik. V nadzorstvo pa ss. Strnad, Zagernik, Krištof Rezka, Ternovšek, Mihevc in Kopic, nakar je bil občni zbor zaključen.

40 letnica obstoja deške meščanske šole v Mariboru. Z zaključkom letošnjega leta je poteklo 40 let, odkar je bila ustanovljena v Mariboru deška meščanska šola.

Službo dobi pri pošti sedem absolviranih juristov, 4 elektrotehnik in nad 100 srednješolcev, ki se sprejmejo začasno kot praktikanti v telefonsko in telegrafsko službo.

Razstava foto-amaterskih del. V nedeljo je bila otvorjena razstava foto-amaterskih del v bivši Park-kavarni. V celem je razstavljenih nad 250 lepih fotografskih posnetkov.

Z motornim kolesom se je zaletel v železno obcestno ograjo minuli petek ključavničar Jakob Gačnik. Ponesrečenec se je peljal iz št. Ilija, kjer stanuje, kakor vsako jutro v Maribor v službo. Pri Derwusch-kovi opekarni ga je doletela nesreča, vsled katere je zgubil levo nogo.

Nezgode. Na Janževi gori, kjer zidajo cerkev, je padla 37 letna kmetica Josepina Krepas z odra in se je pri padcu težko poškodovala. — Na cesti, ki pelje od Sv. Martina proti Sl. Bistrici, pa je prišel pod z drvmi naložen voz 32 letni Josip Črnc in je utrpel tako težke telesne poškodbe, da je obležal na licu mesta mrtve. — Pri delu v kovačnici drž. žel. se je težko poškodoval 18 letni Evžen Lapornik. Pri sekanju železa mu je namreč prišel v trebuh kosček železa ter se mu je zabil v drobno.

Tatvine. Minuli petek je bilo iz veže Splošne bolnice ukradeno dvokolo posestniku Josipu Hojniku iz ptujske okolice. — Nameščeni Marti Voh pa je bila ukradena iz pisarne srebrna ročna ura. Vkljub takojšnjim poizvedbam se dosedaj še ni posrečilo izslediti tatov.

Pri veselici del. društva »Froh-sinn« bo postavljena tudi pekrska žična železnica, kjer se bodo lahko vršile poskusne vožnje. Več je razvidno iz letakov in vabil.

Dr. Josip Furlan, specialist za ušesne, vratne in nosne bolezni v Mariboru, Razlagova ulica 2, ordinira od 1. julija dalje od 10. do 12. in od 14. do 15. ure.

Pergamentni papir za vkuhanje kupujejo gospodinje samo v papirnici Ljudske tiskarne, Slomškov trg 6.

**Vsakdo mora čitati
Fr. Žgečevu knjigo**

o spolni vzgoji

**Stane 8 Din in se dobi
v vseh knjigarnah. ---**

Razno.

Pred proletarizacijo zdravniškega stanu. V nekem razgovoru, o priliki kongresa rotarijcev na Dunaju, je zdravnik-učenjak dr. Jauregg, izrazil bojazen, da bo sčasoma vsa medicinska veda socializirana. Že danes so zdravniki v večini modernih držav uradni organi raznih zavarovalnih korporacij, obsojeni na vnaprej določeno poslovanje po gotovih šablonah, dasiravno je ravno pri zdravilstvu osebnost zdravnika največjega pomena. Z racionalizacijo zdravilstva izginja tudi osebni vpliv zdravnika na bolnika. — Deloma je tudi kriva visoka nadprodukcija zdravnikov; v zavarovalnih institucijah velja glede zdravnikov »numerus clausus« in v Nemčiji se bori točasno 3000 do 4000 zdravnikov za nastavitev pri bolniških blagajnah. Na ta način pa trpi tudi kvaliteta zdravilstva; le malo je še idealistov, ki se hočejo in morejo posvečati sistematičnemu raziskovanju v medicinski vedi.

Zdravniška znanost v službi alkoholne industrije. V Berlinu se je vršila te dni zanimiva sodna razprava v tožbi radi žaljenja časti med dvema zdravnikoma, hamburškim prehranitvenim biologom Dr. von Hahnem in berlinskim sanitetnim svetnikom Dr. Vollmannom. Dr. von Hahn je imel v Berlinu predavanje o vplivu alkohola, zlasti piva, na človeški organizem, v katerem je trdil, da pivo ne škoduje zdravju, temveč mu celo koristi kot hranilo. Dr. Vollmann je proti takemu predavanju protestiral ter očital Dr. von Hahn, da zavestno izprevrača znanstvene dokaze v interesu alkoholne industrije. Celotno predavanje da je imelo značaj plačane reklame za pivovarstvo. Dr. Hahn se je izgovarjal, da je dobil za predavanje samo 500 mark (7000 Din), ni pa mogel tajiti, da je hamburška institucija, kateri načeluje, odvisna od pivovarn. — Sodišče bo razglasilo obsodbo naknadno.

Živo srebro v hrani.

Pred nekoliko leti je vzbudil veliko pozornost berlinski kemik dr. Stock s trditvijo, da utegnejo škodovati človeškemu zdravju neznatne količine živega srebra, ki jih telo

Tudi Ti pridobivaj naši „Delavski politiki“ nove naročnike.

Merilo delavske zavednosti je delavski tisk. Zato moraš tudi Ti pridobiti »Delavski Politiki« še vsaj enega novega naročnika.

Delavec, nameščenec! pomni-ta, da Vajine interese zastopa le

delavski tisk, zato čim več naročnikov, tem večji vpliv in tem močnejši bo naš glas.

Zato na delo! V vsako delavsko stanovanje, v vsak lokal naš list — »Delavsko Politiko«.

— Jaz bi hotela, da se omožim, pa ne vem, kako bi to narisala...

— Lizika, ali hočeš, da se greva igrati ata in mamo?

— Hočem. Ampak mi moraš takoj dati tistih deset dinarjev, ki si jih dobil od strica. Potrebujem jih za — hišne potrebe.

Prijatelj (tiho med obedom):

— Kako si mogel vendar vzeti ta kolovrat? Grbo ima in grda je kakor smrtni greh!

On: — Lahko brez skrbi na glas govoriš! Saj je tudi gluha...

Metulj in ženska.

Kakšna je razlika med metuljem in žensko?

Nobene ni. Samo da gre njun razvoj v obratni smeri. Pri metulju: gosjenica, potem buba in nazadnje metulj. Pri ženski je nasprotno: Deklica je metulj, zaročenka buba, a žena — gosjenica.

Med prijateljicami.

— Torej draga, ti si se odločila, da vzameš svojega Stanka. Prav žal mi je res, da ga še ne poznam. Kakšen človek pa je on, s čim se ukvarja?

— Ah, Stanko! To ti je najplemenitejši, najpoštenjši in najidealnejši človek na svetu!

— Sirota moja, potem boš pa poleg njega umrla od gladi.

Meh za smeh.

V nekem dekliskem zavodu so priredili natečaj v risanju. Za naloge so dobile gojenke: »Kaj bi hotela biti.«

Čez eno uro so že vse gojenke izročile svoje risbe, samo ena je ostala sklonjena nad papirjem, na katerem ni bilo še nobene poteze.

— No, kaj je s teboj? je vprašala strogo gospa ravnateljica.

MALA NAZNANILA.

Vsi letni naročniki dobe **zastonj** 14 karatno originalno ameriansko

zlato nalivno pero

ali pa **Kürschnerjev ročni leksikon**, (900 strani, 32 tabel) ali eno **prvovrstno radijsko cev**.

Zahtevajte takoj brezplačno na ogled »Radio« welt«. Naroča se Administration der »Radio« welt« Wien I, Pestalozziggasse Nr. 6, ki prinaša obširne radioprograme, interesantne slike in ima lepo urejene poučne tehnične članke.

ELEKTROMEHANIČNA DELAVNICA

M. TRABI

Maribor, Vodnikov trg 3, Tel. 2702

Popravlja vse vrste električnih strojev in aparatov, novo ovijanje sežganih elektromotorjev, dynamo-strojev, transformatorjev itd. Lastna preizkuševalnica, točna in kulantna postrežba, zmerne cene, nakup in prodaja porabljenih motorjev in dynamo-strojev.

**Pristopajte k zadrugi
„DELAVSKI DOM“**

r. z. z. o. z. v Mariboru.

Pristopnina znaša 5 Din, delež 125 Din. Vsak delavec, delavka naj smatra za svojo dolžnost, da bo član te delavske zadruge.

**V tekstilnem bazarju
Vetrinjska ulica št. 15
Maribor**

se dobi dobro blago za ženske in otroške obleke po Din 8—, 10—, 12— meter. Oglejte si pred nakupom

**PIŠARNIŠKE
POTREBŠČINE**

**PAPIRNICI
LJUDSKE
TISKARNE**

SLOMŠKOV TRG 6

**Kupujte svoje
potrebščine
pri naših
inseren-
tih.**

Usnjate rokavice v veliki izbiri
tu in inozemske **nogavice** po
nizkih cenah.

Trgovina z rokavicami in stezniki
Marija Sieber,
Maribor, Glavni trg 14, preje Gosposka 9.

JAKOB KOVAČ, Celje,
diplom. krojaški salon,

Razlagova ul. 6, blizu Delavske zbornice
priporoča svoje izdelke na mero in sicer vse vrste oblek za
gospode, dečke in turiste. **Oglejte si izložbo. Za člane
„Prijatelji prirode“ 10% popust.**

NI POTREBA

skrbeti, kje si boste nabavili **obleke,
čevlje, sandale, perilo, klobuke,**
ter **vsakdanje potrebščine**, ker ku-
pite iste po zelo solidnih cenah pri

JAKOB LAH, Maribor, Glavni trg 2.

Oglejte si izložbe in zalogo!

Zahtevajte vedno in povsod kruh in pecivo iz Delavske pekarnice v Mariboru. - Telefon štev. 2324.

Nalagajte svoje prihranke

**v Štajerski hranilnici in posojilnici
v Mariboru, Rotovski trg štev. 6.**

**Posojila dajemo po
ugodnih pogojih!**

Vloge obrestujemo po 6 1/2 %
proti trimesečni odpovedi.